

Опасни огнища на растителната бактерия "XYLELLA FASTIDI-OASA"

Автор(и): Антон Величков, Експерт БАБХ

Дата: 26.01.2014

Xylella fastidiosa е била идентифициран за пръв път в Европейския съюз в региона на Пулия в Южна Италия, където е засегнала 8000 хектара маслинови дървета. Доказано е, че преносители на бактерията се явяват някои видове смучещи насекоми, които смучейки сок от разпространяват заразата и върху здрави растения. Освен в маслиновото дърво бактерията може да бъде открита и в други растения, включително бадем, праскова, слива, кайсия, лози, цитрусови плодове, слънчоглед, кафе, както и дъб, бряст, гинко билоба и др. Важно е да се отбележи, че растенията могат да са преносители на бактерията, без да показват признаци на заболяване. *X. fastidiosa* е контролиран карантинен вид в Европейския съюз (ЕС), чието въвеждане и разпространение в държавите-членки е забранено.

Поради нововъзникналото огнище в Италия, Европейската комисия поиска от EFSA да предостави становище за мерките за предотвратяване разпространението на бактерията, да определи списъка с растенията гостоприемници, да определи различните начини, по които заразените растителни видове и векторни насекоми могат да навлязат в ЕС.

Експертите от панела „Здраве на растенията“ към EFSA са заключили, че *X. fastidiosa* има много широк спектър от растения гостоприемници в ЕС, както и местни диви видове разпространени в Европа. Освен това, има голям брой други видове, които потенциално биха могли да бъдат заразени от бактерията, но никога не са били изложени на зараза, което прави още по-трудно установяването на вероятното въздействие. Тъй като единствения начин на разпространение на *X. fastidiosa* са векторните смучещи насекоми, за които се знае, че могат да прелитат на къси разстояния до 100 метра, EFSA прави извода, че движението на заразенi растения предназначени за засаждане е най-ефикасният начин за разпространението на *X.*

Fastidiosa на дълги разстояния. В допълнение, пренасянето на насекомите-вектори заедно с растителните пратки е също е идентифициран, като възможен риск за разширяване на ареала на разпространение. Следователно основният източник на разпространение на *X. fastidiosa* в ЕС е търговията и след това движението на растения, предназначени за засаждане. Няма данни за успешно извеждане на борбата с вече заразено растение с *X. Fastidiosa*. Ето защо EFSA препоръчва превантивни методи и стратегии за ограничаване на разпространението, като следва фокуса да се насочи върху два основни пътя на заразяване - растения предназначени за засаждане и заразени насекоми в растителните практики.